

Sygn. akt VI Ga 22/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc

Sędziowie: SSO Anna Walus-Rzasa (spr.)

SSO Anna Harmata

Protokolant: st. sekretarz sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

przeciwko: A. P. Syndyk Masy Upadłości (...) Spółka Akcyjna w R.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w R. V Wydziału Gospodarczego z dnia 27 października 2016 r., sygn. akt V GC 83/16,

oddala apelację.

Sygn. akt VI Ga 22/17

UZASADNIENIE

Powód Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Sp. z o.o. w R. wniósł o zasądzenie od pozwanego A. P. Syndyka Masy Upadłości (...) S.A. kwoty 27.736,54 zł z odsetkami i kosztami postępowania.

Powód na uzasadnienie podał, że pozwany nie wydając w dniach 1.04.2014 do 26.06.2014r lokalu powodowi niesumiennie wykonywał obowiązki syndyka masy upadłości, czym wyrządził powodowi szkodę majątkową. Na dochodzoną kwotę składa się 1.588,47zł kosztów i 26.148,07zł utraconych korzyści.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa. Podał, że termin wydania lokalu uzasadniony był czynnościami postępowania upadłościowego.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że postanowieniem z dnia 24.03.2014r. Sąd Rejonowy w R. ogłosił upadłość (...) S.A.(...) S.A.) co jest bezsporne.

W związku z powyższym Sąd zawiesił w dniu 8.04.2014r. postępowanie z powództwa Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych Sp. z o.o. w R. o opróżnienie lokalu z pozwu z dnia 25.11.2013r.

Przed ogłoszeniem upadłości upadły najmował u powoda lokal użytkowy przy ul. (...) w R.. Powód pismem z daty 28.06.2013r. wypowiedział umowę najmu z zachowaniem 3 miesięcznego okresu wypowiedzenia.

Przedmiotowy lokal został wydany powodowi w dniu 24.06.2014r.

Syndyk odmówił zapłaty żądanych przez powoda opłat za bezumowne korzystanie powołując się na brak związania syndyka umowami upadłego.

Umowa najmu powyższego lokalu została rozwiązana przed ogłoszeniem upadłości.
Syndyk nie wstąpił do tej umowy.

Lokal został wydany przez Syndyka 24 czerwca 2014r. gdyż w tym lokalu znajdowały się urządzenia będące własnością (...) S.A., jak również urządzenia będące w leasingu. Nadto w lokalu znajdowały się specjalistyczne urządzenia typu chłodnie, klimatyzacja, urządzenia nawiewowe, co wymagało dodatkowego nakładu pracy celem ich rozłączenia. Ten czas 3 miesięczny był niezbędny na dokonanie inwentaryzacji całości majątku , ustalenie jego stanu prawnego , uzyskanie zgody na rozwiązanie umowy leasingowej, wydanie przedmiotu leasingodawcy i wykonanie niezbędnych prac celem opróżnienia lokalu - związanych z tymi urządzeniami.

Po ogłoszeniu upadłości Syndyk nie prowadził działalności gospodarczej w żadnym z lokali upadłego. Pracownicy Syndyka dysponowali kluczami do lokalu, gdyż były tam jeszcze szczątki lokalu handlowego i wyposażenie.

Syndyk uczestniczył w (...)ie w jednym spotkaniu dotyczącym przekazania wszystkich lokali po Jedynce i na tym spotkaniu zobowiązał się w najkrótszym czasie jak to jest możliwe przekazać lokale .

Powyższe okoliczności Sąd Rejonowy ustalił na podstawie powołanych w uzasadnieniu dowodów jak też zeznań Syndyka.

Wyrokiem z dnia 27.10.2016r. Sąd Rejonowy wR.V Wydział Gospodarczy oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.417,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy stwierdził, że niniejsza sprawa oparta jest na treści art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze i jest to powództwo przeciwko osobie pełniącej funkcję syndyka z tytułu nienależytego wykonania obowiązków.

Sąd Rejonowy podzielił stanowisko Syndyka. Wskazał, że (...) SA i powoda łączyła umowa najmu , jednakże umowa ta została wypowiedziana skutecznie 28.06.2013r. a więc prawie rok przed datą ogłoszenia upadłości. Do momentu ogłoszenia upadłości, zdaniem Sądu Rejonowego, strony miały dostatecznie dużo czasu celem unormowania spraw związanych z opróżnieniem lokalu.

Syndyk opróżnił lokal po wykonaniu czynności przewidzianych prawem upadłościowym. Zdaniem Sądu Rejonowego okres 3 miesięcy na wykonanie powyższych czynności nie jest okresem nadmiernie wydłużonym Syndyk bowiem nie zajmuje się w upadłości tylko lokalem powoda.

Powód przez dłuższy czas nie potrafił wyegzekwować zwrotu lokalu od upadłego do dnia ogłoszenia upadłości. Zarzucanie Syndykowi nienależytego wykonania obowiązków jest w tej sytuacji nieuprawnione.

Należy podkreślić, że powód nie wystąpił z powództwem przeciwko Syndykowi masy upadłości o należności powstałe po ogłoszeniu upadłości. Nie wykazał tym samym, że nie uzyska tych należności w ramach postępowania upadłościowego. Z tych względów Sąd Rejonowy uznał, że powództwo w trybie art. 160 jest przedwczesne gdyż bark z tego powodu wykazania szkody. W tej sytuacji Sąd Rejonowy powództwo oddalił a o kosztach orzekł na mocy art. 98 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód i zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości zarzucił :

1) naruszenie przepisów art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i w efekcie wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, tj. że powód do momentu ogłoszenia upadłości miał dostatecznie dużo czasu celem unormowania spraw związanych z opróżnieniem lokalu, podczas gdy powód niezwłocznie po rozwiązaniu umowy najmu z dnia 13.09.2010r. wystąpił z powództwem o nakazanie opróżnienia lokalu, gdyż upadły nie chciał go dobrowolnie wydać ,

2) naruszenie art. 232 kpc poprzez przyjęcie, że pozwany wykazał , iż w sposób należyty wykonywał swoje obowiązki jako syndyk Przedsiębiorstwa (...) S.A. , i że okres 3 miesięczny był okresem niezbędnym do dokonania wszelkich czynności do wydania powodowi lokalu, podczas gdy nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie powyższego, a z których to okoliczności wywodził skutki prawne w postaci braku odpowiedzialności za szkodę jaką poniósł powód,

3) naruszenie art. 160 ust. 3 Prawa upadłościowego , poprzez jego błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki do uznania, iż pozwany wyrządził powodowi szkodę wskutek nienależytego wykonywania swoich obowiązków jako syndyk masy upadłości (...) S.A. , zaś powód winien dochodzić swoich roszczeń w drodze powództwa wytoczonego przeciwko syndykowi masy upadłości o należności powstałe po ogłoszeniu upadłości, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy,

4) naruszenie art. 306 Prawa upadłościowego i naprawczego (w brzmieniu obowiązującym w 2014r.) poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że okres 3 miesięcy na dokonanie czynności wymaganych prawem upadłościowym nie jest okresem nadmiernie wydłużonym.

Mając na uwadze powyższe zarzuty powód wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dochodzonej pozwem kwoty wraz z odsetkami i kosztami postępowania, ewentualnie

- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W szczególności powód wskazał, że 28.06.2013r. umowa z 13.09.2010r. została wypowiedziana z zachowaniem 3 miesięcznego okresu wypowiedzenia na dzień 30.09.2013r. Niezwłocznie po upływie tego terminu powód wzywał upadłego do wydania lokalu a następnie wobec braku reakcji na wezwanie już 25.11.2013r. złożył pozew o nakazanie (...) S.A. opróżnienia lokalu. Powód zarzucił, iż Sąd I instancji bezkrytycznie przyjął wyjaśnienia pozwanego, że okres 3 miesięcy był okresem koniecznym na dokonanie przez niego czynności przewidzianych prawem upadłościowym . Pozwany jednak na tą okoliczność nie przedstawił żadnych dowodów. Skoro pozwany przeciwstawiał twierdzeniom powoda, że należycie wykonał swoje obowiązki, winien to wykazać dowodami z dokumentów czy zeznaniami świadków.

Powód wskazał, że bezzasadne jest rozumowanie Sądu Rejonowego aby obciążać masę upadłości odszkodowaniem za bezumowne korzystanie z lokalu w sytuacji kiedy to syndyk zwlekał z wydaniem lokalu, który nie służył do prowadzenia działalności gospodarczej przez upadłego. Upadły nie był już bowiem stroną umowy najmu, która to została wypowiedziana na rok przed ogłoszeniem upadłości. Z powodu braku dobrowolnego wydania lokalu przez upadłego powód zmuszony był dochodzić swoich praw w drodze powództwa o opróżnienie lokalu.

Brak wydania lokalu spowodował, że powód nie mógł czerpać zysków za najem lokalu w wysokości 9.000 zł miesięcznie. Musiał również dokonać innych stałych opłat miesięcznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód domagając się zasądzenia kwoty 27.736,54 zł oparł swoje roszczenie na art. 160 ust. 3 Prawa upadłościowego i naprawczego (dalej p.u.n.). Przy czym na dochodzone roszczenie jak wskazał powód, składają się dwie kwoty:

- 1.588,47 zł, tytułem opłat za centralne ogrzewanie, za zimną wodę i odprowadzanie ścieków, za wywóz śmieci, za domofon i za legalizację wodomierza,

- 26.148,07 zł tytułem utraconych korzyści odpowiadających czynszowi, który powód mógłby otrzymać za wynajem lokalu, a która to wartość została ustalona na podstawie stawek czynszu wynikających z umowy najmu zawartej z upadłym.

Syndyk ponosi cywilnoprawną odpowiedzialność odszkodowawczą.

Artykuł 160 ust. 1 p.u.n. wskazuje syndyka jako ustawowego zastępcę pośredniego upadłego. W sprawach dotyczących masy upadłości Syndyk dokonuje czynności w imieniu własnym na rachunek upadłego.

Zgodnie z treścią art. 160 ust. 3 p.u.n. syndyk odpowiada za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonania obowiązków.

Przepis art. 160 ust. 3 p.u.n. nie stanowi samodzielnej podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej syndyka.

W piśmiennictwie przyjmuje się, że podstawą odpowiedzialności odszkodowawczej syndyka należy upatrywać w przepisach reżimu deliktowego (art. 415 kc). Argumentem za taką tezą jest okoliczność, że syndyk nie jest związany stosunkiem zobowiązaniowym z upadłym czy wierzycielami.

Syndyk – biorąc pod rozwagę regulację ogólną reżimu odpowiedzialności ex delicto – odpowiada za każdą postać winy, w tym winę nieumyślną. Odpowiedzialność obejmuje pełną szkodę tzn. poniesione straty i nieosiągnięte korzyści (art. 361 § 2 kc). Syndyk ponosi odpowiedzialność za normalne następstwa działania i zaniechania, z którego szkoda wynika (art. 361 § 1 kc).

W niniejszej sprawie strona powodowa domaga się zasądzenia od Syndyka odszkodowania za spóźnione wydanie – jej zdaniem – lokalu znajdującego się przy ul. (...) w R. za okres od 1 kwietnia 2014r. do dnia faktycznego wydania tego lokalu przez Syndyka tj. 24 czerwca 2014r.

Jak wynika z ustaleń Sądu Rejonowego umowa najmu wskazanego wyżej lokalu wiązała upadłego z powodem od 13 czerwca 2010r. Powód wypowiedział umowę 28 czerwca 2013r. z zachowaniem 3- miesięcznego okresu wypowiedzenia do 30 września 2013r., a następnie 25 listopada 2013 r. wystąpił do Sądu Rejonowego z pozwem o opróżnienie tego lokalu. W dniu 24 marca 2014r. ogłoszono upadłość (...) S.A. co spowodowało, że w dniu 8 kwietnia 2014r. Sąd Rejonowy zawiesił postępowanie o opróżnienie lokalu. Postanowieniem z 5 września 2014r. sygn. akt VI Gz 217/14 Sąd Okręgowy w R. oddalił zażalenie dłużnika na postanowienie o ogłoszeniu upadłości i sprostował oznaczenie firmy dłużnika z (...) S.A. w R.”, na (...) S.A. w R.”.

Powód pismem z dnia 5 maja 2014r. wezwał (...) SA do wydania lokalu położonego przy ul. (...) w terminie 3 dni.

Pismem z dnia 23 czerwca 2014r. powód zwrócił się do Sędziego Komisarza, w którym wskazał, że Syndyk zwrócił jedynie część lokali zajmowanych przez (...) S.A. nie zwracając jeszcze trzech lokali w tym przy ul. (...).

W dniu 24 czerwca 2014r. Syndyk wydał wskazany wyżej lokal powodowi.

Osoba poszkodowana występująca z roszczeniem odszkodowawczym przeciwko syndykowi na podstawie art. 102 pr. upadł. (obecnie art. 160 ust. 3 p.u.n.) powinna wykazać niesumienność syndyka w pełnieniu przez niego obowiązków oraz związek przyczynowy między uchybieniami syndyka a poniesioną przez niego szkodę (wyrok SN z dnia 18 lipca 1997r., II CKN 33/97, niepubl.).

Przepis art. 160 ust. 3 p.u.n. uzależnia odpowiedzialność syndyka masy upadłości od faktu wyrządzenia szkody będącej następstwem nienależytego wykonania przez niego obowiązków o charakterze ustawowym. Jest to odpowiedzialność odszkodowawcza regulowana przepisami o czynach niedozwolonych (art. 415 kc, oparta na zasadzie winy) – o czym już wcześniej wspomniano. Przesłankami tej odpowiedzialności są: szkoda, zawinione nienależyte wykonanie przez syndyka masy upadłości obowiązków wynikających z przepisów prawa upadłościowego lub wymaganych celem tego postępowania oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy szkodą a nienależytym wykonaniem obowiązków. Nienależyte wykonanie obowiązków stanowi zdarzenie wyrządzające szkodę i wobec tego, że należy do sfery faktów, jego ocena musi być dokonywana in casu i w odniesieniu do skonkretyzowanych obowiązków ustawowych określonych w p.u.n.

Oceniając pełnienie obowiązków syndyka, należy mieć na uwadze całokształt wszelkich okoliczności towarzyszących, związanych z tą funkcją.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy uznał, że okres trzech miesięcy na wykonanie czynności związanych z opróżnieniem lokalu przy ul. (...) nie jest okresem nadmiernie wydłużonym albowiem Syndyk zajmował się nie tylko lokalem powoda.

Z powyższym stwierdzeniem należy się zgodzić.

Należy mieć na uwadze, że upadłość dłużnika została ogłoszona 24 marca 2014r. Syndyk więc mógł przystąpić do czynności związanych z zapoznaniem się ze stanem majątku upadłego w przeciągu kilku lub kilkunastu dni. Jak zasadnie wskazuje Syndyk w odpowiedzi na pozew, w danym lokalu konieczne jest przeprowadzenie inwentaryzacji, przeniesienie wyposażenia, uporządkowanie lokalu – co zajmuje określony czas. Przy czym należy zauważyć, że powód wezwał Syndyka do wydania lokalu 5 maja 2014r. Z pisma powoda z 23 czerwca 2014r., skierowanego do Sędziego Komisarza (data wpływu 24.06.2014r.) wynika, że w tym dniu Syndykowi pozostało do zwrotu 3 lokale z 8 lokali wskazanych w piśmie z dnia 5 maja 2014r. wzywającym Syndyka do wydania tych lokali. Nie można więc twierdzić, że Syndyk nie dążył do wydania lokalu powodowi – jednakże wymagało to czasu.

Pojęcie , że syndyk powinien działać z należyłą starannością (art. 179 p.u.n.) wskazuje, że powinna być to staranność wyższa od przeciętnej z uwzględnieniem interesów wszystkich wierzycieli i zgodnie z przepisami prawa. Dlatego też biorąc pod uwagę konieczność wykonania czynności polegających na objęciu masy upadłości, a także na wykonaniu czynności związanych z koniecznością przeprowadzenia inwentaryzacji lokali, przeniesienie wyposażenia, uprzątnięcia – mając na uwadze wielkość tych lokali i prowadzoną w nich działalność – okres 3 miesięcy nie stanowi okresu nadmiernie wydłużonego, co wskazywałoby na niesumienne i nienależyte wykonywanie obowiązków przez Syndyka w rozumieniu art. 160 ust. 3 p.u.n. i tym samym na obciążeniu go szkodą poniesioną przez powoda.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 kpc.